

EL LLENGUATGE

De les oracions subordinades (II)

Hi ha escriptors que tenen més aviat tendència a construir períodes molt extensos i complexos, cosa que sol comportar, naturalment, una profusió d'oracions subordinades, que depenen sovint les unes de les altres, en una mena de reacció en cadena. N'hi ha d'altres, en canvi, que s'estimen més de recórrer als períodes breus, sense gaires subordinades. Això, és clar, constitueix un dels elements de l'estil de cada escriptor, que és lliure de triar els que l'han de configurar, encara que és ben lícit de recordar als qui encara no dominen prou el llenguatge que, com més extens i complex és un període del discurs més difícil és de resoldre satisfactòriament, sense falles de construcció. Per això és habitual de recomanar-los que procurin defugir aquests períodes i que es decantin més aviat per l'ús de la frase breu i senzilla. Hi ha també, entre els partidaris de la frase curta, els qui solen tractar habitualment una oració principal i la seva subordinada com dues oracions independents.

Hom potser els podria retreure, a tot estirar, un cert abús d'aquesta pràctica. Però el que en realitat volíem comentar és que quan aquesta oració subordinada que se separa de la principal per mitjà, per exemple, d'un punt, és precisament no més aviat breu sinó molt extensa, en pot patir, en alguns casos, la intel·ligibilitat —si més no, la immediata intel·ligibilitat— del text.

Si la conjunció de subordinació amb què s'inicia una oració de subordinada separada per un punt de la principal és una conjunció com ara *car* que, tal com dèiem ahir, no pot iniciar mai un període, aquest risc quant a la intel·ligibilitat del text no es produeix. Un exemple excel·lent el tenim en els famosos versos d'Espriu: *Però no he de seguir mai el meu somni i em quedaré aquí fins a la mort. Car sóc també molt covard i salvatge i estimo...* Efectivament; hom entén tot seguit que el terme *car* enllaça, amb una relació causal, l'oració que inicia amb l'oració anterior. Però no s'esdevé el mateix amb termes conjuntius com *perquè*, *malgrat que*, *encara que*, etc., que poden iniciar un període, com mostra l'exemple següent: *Cal ésser conseqüents. Malgrat que les circumstàncies adverses, els perills, les dificultats i els problemes ens aclaparin i les ocasions de guanyys llaminers ens temptin.*

Albert Jané